

La proximitat a l'edat parental d'inici de l'Alzheimer indica un major risc de desenvolupar la malaltia en dones

- Un estudi realitzat al centre de recerca de la Fundació Pasqual Maragall, el Barcelonaβeta Brain Research Center (BBRC), amb l'impuls de la Fundació "la Caixa", permetrà millorar la selecció de persones amb un major risc de desenvolupar Alzheimer per participar en assajos clínics de prevenció.
- La investigació també apunta que, amb l'edat, les persones que han patit episodis d'ansietat o depressió en el passat tenen una major atròfia de l'hipocamp, que és una de les estructures cerebrals que més aviat afecten a la malaltia d'Alzheimer.
- Els resultats indiquen un efecte grupal i no poden individualitzar-se, ja que hi ha altres factors de risc implicats en la malaltia.

Barcelona, 3 d'agost del 2020. Investigadors del [Barcelonaβeta Brain Research Center \(BBRC\)](#) han detectat que la proximitat a l'edat parental d'inici dels símptomes de la malaltia d'Alzheimer està relacionada, en dones, amb una major acumulació de la proteïna beta amiloide, que és una de les lesions característiques de la malaltia. L'estudi té el suport de la Fundació "la Caixa", i s'ha publicat a la revista científica *Neurology*.

El treball es va realitzar sobre **290 participants** (63% dones, 37% homes) **sense alteracions cognitives procedents de l'Estudi Alfa, que és una de les majors infraestructures d'investigació del món per a la prevenció de l'Alzheimer**. Els participants són en gran part descendents de persones amb Alzheimer, i tenen edats compreses entre els 45 i 75 anys.

Per dur a terme l'estudi, els participants van realitzar una sèrie de qüestionaris clínics, proves cognitives, una punció lumbar, una ressonància magnètica i una tomografia per emissió de positrons. Totes aquestes proves es van efectuar per confirmar si la proximitat a l'edat parental d'inici dels símptomes de la malaltia d'Alzheimer estava associada amb una major càrrega de la proteïna beta amiloide i amb altres biomarcadors de dany neural, i per avaluar el paper de factors de risc no modificables, com l'edat, el sexe i la genètica, i factors modificables, com els anys d'escolarització, i la salut mental i vascular.

L'edat parental com a factor de risc en dones

L'acumulació de la proteïna beta amiloide pot començar a desenvolupar-se fins vint anys abans de l'inici dels símptomes clínics de la malaltia. La presència de plaques d'aquesta proteïna al cervell incrementa exponencialment el risc de patir deteriorament cognitiu i, per tant, d'entrar a la fase clínica de la malaltia d'Alzheimer. No obstant això, hi ha persones que tot i tenir aquestes plaques, mai desenvoluparan símptomes.

Els resultats de l'estudi indiquen, de forma grupal, que els participants que presentaven una major acumulació de la proteïna beta amiloide eren les dones de més de 60 anys i que estaven a una proximitat d'entre 7 i 8 anys abans de l'edat en la qual algun dels seus pares va començar a manifestar problemes cognitius. En el cas de tenir dos progenitors afectats, l'acumulació de la proteïna era encara més elevada. A més, aquests efectes eren independents de si les participants eren portadores o no del genotip *APOE-ε4*, que també incrementa el risc de desenvolupar la malaltia.

Tal i com afirma la investigadora principal de l'estudi, la Dra. Eider Arenaza-Urquijo, **"l'edat parental d'inici dels símptomes de l'Alzheimer és una variable senzilla de recollir que pot ser molt útil de cara a enriquir els assajos clínics de prevenció, ja que conjuntament amb altres mesures, es podran seleccionar a persones que tinguin un major risc de desenvolupar la malaltia"**. En aquest sentit, afegeix, **"podríem ser capaços de detectar abans l'acumulació de la patologia amiloide en les dones que presenten aquest i altres factors de risc de la malaltia, i permetre'ls-hi que es beneficiïn de programes de prevenció"**.

Pel que fa a l'associació de l'edat parental d'inici dels símptomes i altres biomarcadors de dany neural, els investigadors no van detectar resultats significatius.

L'ansietat i la depressió, un altre factor de risc

En referència al paper dels factors de risc modificables, l'equip del BBRC sí que va trobar una associació destacada: a mesura que els participants tenien més edat i sense distinció per sexe, els que tenien història d'ansietat o depressió presentaven un menor volum de l'hipocamp, que és una de les àrees cerebrals que primer s'atrofien a la malaltia d'Alzheimer. Segons l'autora principal de l'estudi, **"aquest resultat suggereix que l'ansietat i la depressió podrien disminuir la resiliència cerebral"**. Per això, afegeix, **"tenir cura de la salut mental és especialment important en persones amb història familiar d'Alzheimer"**.

Aquesta troballa va en la línia d'estudis recents de salut mental i Alzheimer –en els quals també ha participat la Dra. Arenaza-Urquijo– que apunten al fet que el [pensament negatiu](#) i l'[estrès](#) també poden augmentar el risc de desenvolupar la malaltia.

Cap a una detecció personalitzada del risc d'Alzheimer

El Dr. José Luis Molinuevo, director científic del Programa de Prevenció de l'Alzheimer del BBRC, destaca que **"aquest treball ens aporta nova informació a afegir a la història familiar per identificar amb major exactitud les persones que poden tenir més risc de desenvolupar Alzheimer. El futur passa pel desenvolupament de programes de prevenció personalitzada a través de la detecció dels factors de risc de la malaltia que presenta cada persona, per poder proposar estratègies de prevenció individualitzades i millorar la selecció de candidats per assajos clínics de prevenció de l'Alzheimer"**.

L'estudi també ha comptat amb la participació d'investigadors de la [Universitat de Goteborg](#), del [University College London](#), i amb la col·laboració del [CIBER de Fragilidad y Envejecimiento Saludable](#), i el [CIBER de Bioingeniería, Biomateriales y Nanomedicina](#).

Referència bibliogràfica

Arenaza-Urquijo E, Salvadó G, Operto G, Minguillón C, Sánchez-Benavides G, Crous-Bou M, Grau-Rivera O, Sala-Vila O, Falcón C, Suárez-Calvet M, Zetterberg H, Blennow K, Gispert JD, Molinuevo JL, for the ALFA study. Association of years to parent's sporadic onset and risk factors with neural integrity and Alzheimer's biomarkers. *Neurology*. 2020.

Sobre la malaltia d'Alzheimer

Cada 3 segons es diagnostica un nou cas de demència en el món, i es calcula que actualment 50 milions de persones la pateixen, en la majoria de casos a causa de l'Alzheimer. Aquesta xifra es tradueix a Espanya en més de 900.000 persones afectades. Amb l'esperança de vida en augment, si no es troba un tractament per prevenir o frenar el curs de la malaltia, la xifra de casos podria triplicar-se l'any 2050, i arribar a dimensions d'epidèmia, tal com apunta l'últim informe *World Alzheimer Report 2018* publicat per *Alzheimer's Disease International*.

Sobre el Barcelonaβeta Brain Research Center i la Fundació Pasqual Maragall

El Barcelonaβeta Brain Research Center (BBRC) és l'institut d'investigació de la Fundació Pasqual Maragall dedicat a la prevenció de la malaltia d'Alzheimer i a l'estudi de les funcions cognitives afectades en l'envelliment sa i patològic.

La Fundació Pasqual Maragall és una entitat sense ànim de lucre que va néixer l'abril de 2008, com a resposta al compromís adquirit per Pasqual Maragall, exalcalde de Barcelona i expresident de la Generalitat de Catalunya, quan va anunciar públicament que li havien diagnosticat la malaltia d'Alzheimer. La missió de la Fundació és promoure la investigació per prevenir l'Alzheimer i oferir solucions que milloren la qualitat de vida de les persones afectades i la dels seus cuidadors.

Departament de Comunicació de la Fundació Pasqual Maragall:

Barcelonaβeta Brain Research Center

Ana Belén Callado

acallado@barcelonabeta.org

933 160 990

Gabinet de Premsa (ATREVIA)

Cristina Buisan

cbuisan@atrevia.com /

637.03.87.12

Departament de Comunicació de la Fundació "la Caixa"

Neus Contreras: 619.74.38.29 ncontreras@fundaciolacaixa.org